

Matuszewski, Adam

"Johann Heermann (1585-1647). Życie i twórczość. Materiały z sesji naukowej, Leszno, 11 października 2005 roku", pod red. Alojzego Koniora, Leszno 2008 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 54/1, 217-218

2009

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

leckiego: *Awans społeczny jako element akceptacji systemu komunistycznego na przykładzie mieszkańców Polski północno-wschodniej w II połowie lat 50. i latach 60.*; Joanny Sadowskiej: *Urodzeni w PRL. Wychowanie socjalistyczne i jego efekty*; Artura Pasko: *Wyścig Pokoju – kontrowersyjne dziedzictwo*; Adama Drążka: *Oceny PRL w dyskusji programowo-zjazdowej Stronnictwa Demokratycznego w województwie białostockim w 1989 roku*. W części drugiej, *Procesy transformacji*, zostały zamieszczone artykuły: Anny Szczępańskiej: *Polacy i Czesi na drodze do Unii Europejskiej 1989–2004*; Małgorzaty Kamola-Cieślak: *Założenia i realizacja programów gospodarczych Rady Ministrów w okresie transformacji systemowej w Polsce (lata 1989–1991)*; Kingi Machowicz: *Transformacja ustrojowa w Polsce a stosowanie standardów ochrony praw człowieka*; Anny Jach: *Kształtowanie się systemu prezydenckiego w Rosji w latach 1991–1993*; Marii Strelbickiej: *Mauzoleum Georgija Dymitrowa w Sofii po transformacji politycznej. Polityka kontra kultura*; Jarosława Janicza i Andrewa D. Ashera: *Realny socjalizm i integracja europejska. Symbolika przestrzeni publicznej polsko-niemieckich miast podzielonych*; Hanny Konopki: *Szkolne nauczanie religii w Polsce po przejściach komunizmu*. W ostatniej części, *Współczesna scena polityczna a komunizm*, zostały opublikowane artykuły: Marka Czerwinińskiego: *Partie komunistyczne we współczesnej Europie. Teorie i działania*; Grzegorza Radłowskiego: *Spoleczne źródła chłopskich protestów w latach 90. w świetle prasy*; Marcina Rydla: *Polityka wschodnia Polski w myśli polityczne Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej*; Jana Kofmana: *Co dalej z postkomunizmem w Polsce*. Autorzy zamieszczonych tekstów poddają w wątpliwość uznawane przez wielu zasługi komunizmu. Podważają też istniejące przekonanie o powszechnej skali awansu społecznego tamtego okresu oraz uzmysławiają cenę uzyskiwanego bezpieczeństwa socjalnego i odsłaniają kulisy oddziaływających na masową wyobraźnię wydarzeń.

Johann Heermann (1585–1647). *Życie i twórczość*. Materiały z sesji naukowej, Leszno, 11 października 2005 roku. Pod redakcją Alojzego Koniora. Leszno 2008 Prezydent Miasta Leszna; Leszczyńskie Towarzystwo Kulturalne, 255 ss., il., Inh.

Książka zawiera materiały z konferencji naukowej, która odbyła się w Lesznie 11 października 2005 r., poświęconej życiu i twórczości literackiej wybitnego pastora i poety XVII-wiecznego Leszna – Johanna Heermanna. Tom jest podzielony na dwie części. W pierwszej została opublikowana wersja polska prezentowanych referatów, w drugiej zaś zostały zamieszczone ich niemieckie tłumaczenia. Składa się z ośmiu artykułów. W pierwszym, zatytułowanym

Od Chobieni (Köben) do Leszna. Życie i twórczość Johanna Heermanna, Alojzy K o n i o r, przedstawił krótką biografię Heermanna oraz charakterystykę ośrodków intelektualnych, w których przyszło mu działać. W kolejnym artykule, *Leszczyńskie ślady Johanna Heermanna*, Kamila S z y m a n s k a scharakteryzowała leszczyński okres jego życia i twórczości. Z kolei Dariusz R o t t, w artykule *Johann Heermann w środowisku leszczyńskich literatów*, przedstawił twórczość Heermanna na tle działalności dorobku literackiego innych wybitnych XVII-wiecznych leszczyńskich pisarzy. Następnie Izabela K a c z m a r z y k, w artykule „*Pisma oddychające duchem Bożym*”. *W kręgu literackiej działalności śląskich pastorów*, skonfrontowała twórczość literacką Heermanna z twórczością innych śląskich pastorów oraz wskazała na rolę, jaką odgrywała ona w ich pracy duszpasterskiej. W kolejnym artykule, *Łacińskie utwory Johanna Heermanna i ich tłumaczenia*, Barbara H a ł u s e k zamieściła niektóre łacińskie utwory tego autora oraz dokonane przez siebie ich polskie tłumaczenia. Wskazała też na trudności, na jakie napotyka tłumacz jego poezji. Natomiast Marcin B ł a s z k o w s k i, w artykule *Samuel Heermann – niespełnione nadzieje poetyckie*, przedstawia rozterki Johanna Heermanna, w związku z przejściem jego utalentowanego poetycko syna, Samuela Heermanna, na katolicyzm, a następnie jego przedwczesną śmiercią (w wieku 22 lat). W przedostatnim artykule, zatytułowanym „*Śląskiego Hioba*” *drabina prowadząca do zbawienia. Na przykładzie tryptyku „Buss-Leyter, Büchlein und Communicanten-Büchlein”*, autor Aleksander Wilecki przedstawił krótko stan badań nad twórczością Heermanna w niemieckiej literaturze oraz zanalizował jego poglądy teologiczne, zamieszczone we wspomnianej wyżej pracy. W ostatnim artykule, *Kazanie pośmiertne Johanna Heermanna (1585–1647) jako źródło biograficzne*, Mariusz P a w e l e c zanalizował wiadomości biograficzne, zawarte w wygłoszonej 22 lutego 1647 r. nad grobem Heermanna, przez pastora luterańskiej gminy w Lesznie, Johanna Holfelda, mowie pogrzebowej, opublikowanej w tym samym roku przez Wiganda Funcka, oraz jej późniejszej reedycji, dokonanej w 1674 r. przez Henniga Wittego. W *Aneksie* do tego artykułu zostały zamieszczone fragmenty wspomnianej wyżej łacińskiej reedycji Wittego. Książka zaopatrzona jest także w liczne ilustracje.

Ryszard H e r c z y n s k i: *Spełnana nauka. Opozycja intelektualna w Polsce 1945–1970*. Warszawa 2008 Wydawnictwo Naukowe „Semper”, 573 ss., bibliogr., ind.

Tematem pracy jest opór polskich uczonych wobec prób zniewolenia nauki w latach 1945–1970. Opór ten polegał na obronie autonomii wyższych uczelni, suwerenności instytucji i stowarzyszeń naukowych, a także przeciwko narzuca-